

24. 11. 2016

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Kolik stojí založit společnost s ručením omezeným?

Jednou z nejrozšířenějších právních forem podnikání v České republice je společnost s ručením omezeným („SRO“).[1] Její obliba spočívá především v jednoduchosti vnitřního uspořádání, omezeném ručení společníků i minimální zákonné výši základního kapitálu. Před několika měsíci byla přijata novela zákona o soudních poplatcích („Novela“),[2] která má za cíl proces založení SRO dále zlevnit a tím zvýšit atraktivitu SRO a odbourat jednu z bariér pro zahájení podnikání. Cílem tohoto článku je přiblížit Novelu, její dopady na proces založení SRO a související náklady, a též se pokusit naznačit, jaká je skutečná nejnižší výše nákladů, které musí zakladatel SRO v České republice pro založení SRO vynaložit.

GLATZOVA & Co.

Cíle a důvody přijetí Novely

Novela byla Parlamentem schválena dne 4. května 2016, ve Sbírce zákonů byla publikována dne 23. května 2016 a účinnosti nabyla dnem 7. června 2016.

Česká republika tím implementovala požadavek vyplývající z evropského práva, a to konkrétně z nařízení č. 1303/2013 o Evropských strukturálních a investičních fondech.[3] Podle tohoto nařízení jsou členské státy EU povinny plnit tzv. *předběžné podmínky*, jinak by mohlo dojít k nezapočetí čerpání z fondů nebo k pozastavení průběžných plateb z těchto fondů.

Jednou z těchto předběžných podmínek je také *„provedení zvláštních opatření, o něž se opírá podpora podnikání, zohledňující Small Business Act“*. [4] Small Business Act je strategický dokument vydaný Evropskou komisí v roce 2008, jehož cílem je vymezení opatření, které by měly členské státy přijmout na podporu malého a středního podnikání a posílení jeho konkurenceschopnosti.[5] Small Business Act byl revidován v roce 2011, přičemž Evropská komise tehdy vyzvala členské státy, aby přijaly konkrétní opatření, které má *„zkrátit dobu potřebnou pro založení nového podniku na tři pracovní dny a snížit náklady na 100 eur.“* [6]

Jak vyplývá z důvodové zprávy k Novele, ta se zabývá právě *„částí předběžných podmínek, kterou je snížení nákladů nutných k založení podniku na částku 100 eur.“* [7]

Novela v tomto kontextu snižuje dva *„náklady nutné k založení podniku“* – soudní poplatek za zápis SRO do obchodního rejstříku a odměnu notáře za sepsání notářského zápisu o založení SRO.

Podařilo se však Novelou skutečně snížit náklady nutné k založení SRO na částku 100 eur?

Osvobození od soudního poplatku a snížení odměny notáře - kdy a za jakých podmínek?

Osvobození od soudního poplatku

Podle § 11 odst. 8 písm. d) zákona č. [549/1991](#) Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, se od poplatku za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem (jehož výše standardně činí 2 700 Kč[8]) osvobozuje: „zápis skutečnosti do obchodního rejstříku provedený notářem na podkladě notářského zápisu o zakladatelském právním jednání o založení SRO, který obsahuje jen povinné náležitosti předepsané občanským zákoníkem a zákonem o obchodních korporacích a podle kterého vkladová povinnost má být splněna splacením v penězích.“

Jinými slovy, výše soudního poplatku za zápis nově založené SRO do obchodního rejstříku činí celkem **0 Kč** při splnění následujících podmínek:

- (i) zápis do obchodního rejstříku bude proveden **přímo notářem** podle § 108 až 118 zákona č. [304/2013](#) Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů („**ZVR**“);
- (ii) zakladatelské právní jednání SRO (zakladatelská listina nebo společenská smlouva) bude v souladu s § 8 odst. 1 zákona č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech („**ZOK**“), mít **formu notářského zápisu**;
- (iii) zakladatelské právní jednání SRO bude obsahovat **pouze náležitosti** vyjmenované v § 123 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník („**OZ**“), a v § 146 ZOK. Jinak řečeno, zakladatelská listina (nebo společenská smlouva) musí obsahovat pouze ustanovení o firmě, sídlu, předmětu podnikání nebo činnosti, určení společníků a jejich podílů a vkladů, výši základního kapitálu, počtu jednatelů a způsobu jejich jednání za společnost, určení prvních jednatelů, vkladové povinnosti zakladatelů a určení správce vkladů; a
- (iv) vkladová povinnost zakladatelů bude splněna **pouze peněžitými vklady** ve smyslu § 15 odst. 3 ZOK.

Snížení odměny notáře

Podle položky A Sazebníku odměny notáře za úkony notářské činnosti, který je přílohou vyhlášky č. [196/2001](#) Sb., o odměnách a náhradách notářů, správců pozůstalosti a Notářské komory České republiky (notářský tarif), ve znění pozdějších předpisů („**NotT**“), činí odměna notáře za sepsání notářského zápisu o založení SRO ve standardních případech nejméně **4 000 Kč**.

V návaznosti na Novelu však odměna notáře činí pouze **2 000 Kč**, pokud jde o: „sepsání notářského zápisu o zakladatelském právním jednání SRO, které obsahuje jen povinné náležitosti předepsané OZ a ZOK a podle kterého vkladová povinnost má být splněna splacením v penězích, jestliže notář, který notářský zápis sepsal, provede na žádost a na jeho podkladě zápis SRO do obchodního rejstříku.“

Jaké jsou tedy minimální náklady na založení SRO?

Jak vyplývá z výše uvedeného, přijetím Novely došlo ke snížení určitých nákladů na založení a vznik SRO. K těmto, byť sníženým, nákladům je však nutné připočítat další nezbytné náklady, které jsou se založením SRO spojené. Uvažujeme-li minimalistickou jednočlennou SRO, v níž jediný společník je též jejím jediným jednatelem a v níž základní kapitál činí 1 Kč, budou těmito dalšími náklady:

- odměna notáře za sepsání notářského zápisu o osvědčení pro zápis do veřejného rejstříku podle § 109 ZVR ve výši **1 000 Kč** (položka R NotT). Tento notářský zápis bude vždy nezbytný, neboť po založení SRO bude nutné provést nejméně jedno právní jednání ve smyslu § 109 ZVR, a to splnění vkladové povinnosti zakladatelů na bankovní účet zřízený správcem vkladů podle § 23 odst. 1 ZOK; a
- odměna notáře za provedení zápisu do obchodního rejstříku ve výši **300 Kč** (položka S NotT);

- v praxi bude běžně nezbytným nákladem též odměna za vydání výpisu z evidence Rejstříku trestů ve výši **100 Kč** (položka Y NotT), neboť tento podklad je pro notáře nezbytný pro zápis jednatele SRO do obchodního rejstříku;
- nelze opomenout též poplatek za ohlášení živnosti ve výši **1 000 Kč**. Je sice pravdou, že živnostenské oprávnění není pro založení a vznik SRO nezbytné (a předmětem činnosti SRO může být v praxi rozšířený, a živnostenské ani jiné oprávnění nevyžadující, „*pronájem nemovitostí, bytů a nebytových prostor*“ anebo jiná nepodnikatelská aktivita), a nelze jej tedy zařadit mezi nutné náklady pro založení SRO, z praktického hlediska tomu však zpravidla bude;
- zohlednit je třeba dále poplatek ve výši **30 Kč** za úřední ověření podpisu na souhlasu s umístěním sídla SRO ve smyslu § 14 odst. 2 ZVR a poplatek ve výši **100 Kč** za pořízení příslušného výpisu z katastru nemovitostí;
- vynaložit bude zpravidla třeba též poplatek ve výši **30 Kč** za úřední ověření podpisu společníka/jednatele na souhlasu se zápisem do obchodního rejstříku podle § 12 ZVR (ačkoli v uvažovaném případě může nepochybně být obsažen již v zakladatelském právním jednání SRO, které činí právě společník/jednatel).

Shrnuto, činí minimální náklady na založení SRO celkem 2 000 Kč (sepsání notářského zápisu o založení SRO) + 1 000 Kč (sepsání notářského zápisu o osvědčení pro zápis do rejstříku) + 300 Kč (odměna za zápis do rejstříku) + 100 Kč (výpis z Rejstříku trestů) + 30 Kč (podpis na souhlasu s umístěním sídla) + 100 Kč (výpis z katastru nemovitostí) = **3 530 Kč. Tato částka činí ekvivalent cca 130 eur.**

Celkové nezbytné náklady na založení SRO ve výši 3 530 Kč jsou však spíše teoretické - ve většině případů bude příslušný notář též plátcem DPH, v důsledku čehož bude nutné k jeho odměně připočítat též 21% sazbu DPH. K nezbytným nákladům na založení SRO je nutné přičíst též vkladovou povinnost (ačkoli důvodová zpráva k Novela tak nečiní), která musí činit nejméně 1 Kč, a pochopitelně též poplatek za ohlášení živnosti ve výši 1 000 Kč, který zakladatelé ve většině případů budou muset vynaložit. *Prakticky tedy minimální náklady na založení SRO činí celkem cca 5 150 Kč, tj. cca 190 eur.* Tedy náklady téměř dvojnásobné oproti očekáváním Evropské komise.

Závěr

Ačkoli došlo přijetím Novely k určitému snížení nákladů na založení SRO, stále přitom nelze dosáhnout, a to při zohlednění veškerých zákonných a praktických aspektů založení SRO, aby zakladatel SRO při jejím založení vynaložil maximálně částku 100 eur. Přijatou Novelu lze však považovat za vstřícný krok směrem ke konkurenceschopnějšímu podnikatelskému prostředí a snazšímu a levnějšímu zakládání SRO.

Na druhé straně je třeba kriticky poznamenat, že Novela s sebou kromě snížení nákladů na založení přináší i omezení při využití oblíbené právní formy SRO - vzhledem k tomu, že zakladatelská listina (společenská smlouva) nemůže obsahovat jiné než zákonem vyjmenované povinné náležitosti, nemohou zakladatelé např. upravit pravidla pro převoditelnost podílů, pravomoc valné hromady ke změně společenské smlouvy, upravit většiny pro rozhodování valné hromady, založit příplatkovou povinnost atd.

Od dalšího legislativního vývoje lze očekávat, že bude postupně docházet k dalšímu snižování nákladů na založení SRO, a to až na vytyčenou hranici 100 eur. Ideálně by k němu mělo docházet též ve spojení s uvolněním pravidel pro využití takto snížených nákladů (tj. rozšířením i na případy, kdy společenská smlouva SRO neobsahuje pouze povinné zákonné náležitosti).

Mgr. et Mgr. Filip Murár,
advokátní koncipient

[Glatzová & Co., s.r.o.](#)

Betlémský palác
Husova 5
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 401 440
Fax: +420 224 248 701
e-mail: office@glatzova.com

[1] Např. podle údajů Českého statistického úřadu má přes 90 % obchodních společností v ČR právní formu společnosti s ručením omezeným. Srov. - dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[2] Konkrétně jde o zákon č. [161/2016](#) Sb., kterým se mění zákon č. [549/1991](#) Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [292/2013](#) Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění zákona č. [87/2015](#) Sb., a zákon č. [91/2012](#) Sb., o mezinárodním právu soukromém, ve znění zákona č. [375/2015](#) Sb. Společně s Novelou byla přijata novela notářského tarifu, a to vyhláška č. [162/2016](#) Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. [196/2001](#) Sb., odměnách a náhradách notářů, správců pozůstalosti a Notářské komory České republiky (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů.

[3] Úplný název nařízení zní: o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006.

[4] Srov. přílohu XI nařízení č. 1303/2013, předběžnou podmínku pod č. 3.1.

[5] Srov. sdělení Evropské komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů ze dne 25. června 2008, KOM(2008) 394 v konečném znění, „Zelenou malým a středním podnikům.“ „Small Business Act“ pro Evropu.

[6] Srov. sdělení Evropské komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů ze dne 23. února 2011, KOM(2011) 78 v konečném znění, Přezkum iniciativy „Small Business Act“ pro Evropu. Konkrétní pasáž zní: „Členské státy se vyzývají, aby: provedly doporučení stanovené v akčním plánu SBA, a sice zkrátit do roku 2012 dobu potřebnou pro založení nového podniku na tři pracovní dny a snížit náklady na 100 eur, zkrátit dobu potřebnou pro získání licencí a povolení (včetně povolení týkajících se ochrany životního prostředí), aby do konce roku 2013 podnik mohl zahájit svou činnost do jednoho měsíce, provedly doporučení stanovené v akčním plánu SBA, a sice podporovat druhou šanci pro podnikatele tím, že do roku 2013 omezí dobu nutnou pro splnění závazku a vyrovnání dluhu čestného podnikatele po úpadku na maximálně tři roky, vyvinuly uživatelsky vstřícná a mnoha systémy podporovaná elektronická tržní místa a databáze pro podniky, které mají být převedeny, a poskytly odbornou přípravu a podporu za účelem zvýšení počtu úspěšných převodů podniků, včetně informativních kampaní pro zvýšení povědomí o nutnosti včasné přípravy na převod podniku.“

[7] Srov. důvodovou zprávu k Novele, dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[8] Srov. položku 39 bod 1 písm. b) Sazebníku soudních poplatků.

Další články:

- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)